

**vitéz Nyitrai István**  
**magyar királyi közlekedési csendőr alhadnagy**

*Leánya, Nyitrai Erzsébet leírása alapján*

1898. július 17-én született Tiszaföldváron, egy 8 gyermekes földműves családba. Elemi iskoláit Tiszaföldváron, a 4 polgárit pedig magánúton végezte el.



Legidősebb testvére az I. világháborúban már hősi halált halt, mikor édesapámat 18 évesen 1916. máj. 29-én besorozták a magyar királyi 2.sz. gyalogezred 3. századába. Az ukrán fronton az első frontvonalba került; bajtársait védve szenvedett sérüléseinek nyomát egész életén át viselte.

1917. febr. 3-án mint szakaszvezetőt az olasz harctérre vezényelték. A Piavé környékén harcolva ismerkedett meg bajtársával, Hangodi Jánossal, akivel életen át tartó szoros barátság kötötte össze (Hangodi János szintén vitéz, és szintén csendőr alhadnagy lett). A Piavé melletti csatában sérülést szenvedett 1917. szept. 3-án a jobb vállán, a jobb felsőkarján és a jobb alsó lábszárán. Két hónapig feküdt katonai kórházban, s pár szilánk testében maradt, mert eltávolításukat túl veszélyesnek ítélték az orvosok. Ezt követően visszatért az olasz frontra. 1918. nov.4-én hadifogságba esett; s mint hadifogoly, mezőgazdasági munkát végzett. A háború végetértével hazatért és 1919. nov. 27-én leszerelt.

1920.nov.10-én felvették a Nemzeti Hadseregbe, ahol az Esztergomi Katonai Parancsnokság népfelkelői szolgálatra az 5.sz. munkás-századhoz osztotta be. 1921. jún.1-vel áthelyezték a Ceglédi 2-es gyalogezred 3. századához, ahonnan 1921.dec.18-tól 3 évi szolgálati kötelezettséggel tartalékos állományba helyezték.

1921-ben jelentkezett a magyar királyi csendőrségbe. Az esztergomi csendőr iskola sikeres elvégzése után 1922. dec.21-én véglegesítették. Állomáshelyei a csendőr alosztályi anyakönyvi lap szerint (lapszám: IX-1725) a következők voltak:

1923. nov.1. Nógrád megye Csendőrparancsnoksága állományából az Esztergom-Hont vármegyei Csendőrparancsnokság állományába került.

1925. jan.15. áthelyezték a Székesfehérvári II-es Csendőr Kerülethez.

Vitézzé avatták 1926. június 20-án a Vitézi Rend Főszéktartóságának 5235.VI.1926.sz. igazolványa szerint. Tényleges szolgálati jellel ellátva. Fegyvertény: bekerítésből sikeres



Házasságkötési képe Szabó Erzsébtel. Bük (Vas megye), 1934.

kitörés (elmondás után).

1928. szept. 21. áthelyezés az Esztergomi Osztály feloszlata után a Győri Osztály állományába.

1928. dec.1. Tiszthelyettségé előléptetve.



**Dolgozó szobájában, Győr, cc. 1928.**

1929. dec.10. (1930II.24.) Kard és Sisak Emlékérmét kapott.

1930. jún.28. Motorkerékpár jogosítványt szerzett.

1933. ápr.20. Győrből Székesfehérvárra, ill. Nádasladányba őrsparancsnoki kinevezést kapott.

1933. nov.15. Nádasladány, gyalog őrsparancsnoki állásából egészségügyi okok miatt felmentették és motoros szolgálatra rendelték.

1933. nov.15. tiszthelyettesi II.csoportból az I. csoportba sorolták be. Ekkor Gönyű a szolgálati helye, itt ismerte meg és vette feleségül Szabó Erzsébet büki születésű (Vas megye) hajadont a kötelező kaució letétele után. (Édesanyám egy roppant erejéről híres hentes és mészáros mester 11-ik gyermeke volt.)

1934. ápr.10. kormányfői engedéllyel elfogadhatta és viselhetette a „Kardos” osztrák háborús emlékérmét.

(Első gyermeke, Erzsébet 1935 májusában született Bük helységben.)

1936-1939. jan.15. Magyar királyi Csendőr Közlekedési és Híradó Alosztályi képesítést szerzett Szolnokon.

1936. aug.1. Miskolci VII. Csendőrkerülethez, a Mezőkövesdi Közlekedési őrs parancsnokává nevezték ki. (Itt született második leánya, Edit.)

1938. júl.1. a Szolnoki Közlekedési Őrsre őrsparancsnoki minőségben áthelyezték. (1939-ben itt született harmadik leánya, Éva.)

1939. ápr.19. Azonossági számot kapott.

1939. nov.24. „Magyar Ezüst” Érdemérmét kapott őrsparancsnoki minőségben teljesített kötelességű értékes szolgálataiért.

1940. márc.1. Átszervezés miatt a nyomozó osztály állományából a Közlekedési és Híradó Osztály állományába Budapestre helyezték.

1940. nov.1. közlekedési alhadnagyi kinevezést kapott.

1941. jún.18. Erdélyi Emlékérem a Legfőbb Hadúr Nevében – kitüntetést kapta.

1941. ápr.22 Szárnyszolgálat vezetői minőségben a Budapesti Közlekedési Szárnyhoz a Honvédelmi Miniszter áthelyezte.

1942. december 19. A szakasparancsnoki tanfolyamot Szombathelyen „igen jó” eredménnyel elvégezte.

1943. jan.13. Megbízást kapott a budapesti szárny közlekedési szárnyának szakasparancsnoki teendőinek ellátására. (Itt született negyedik gyermeke, István.)

1944. július 1. Budapestén közlekedési alhadnagy 1. fizetési fokozatba nevezték ki.

#### **Kitüntetései:**

- Nagy Ezüst Vitézségi Érem
- Kis Ezüst Vitézségi Érem
- Bronz Vitézségi Érem
- Magyar Bronz Érdemérem
- Károly Csapatkereszt
- Sebesültek Érme
- Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal díszítve
- Oszttrák Háborús Emlékérem
- Elsőosztályú Legénységi Szolgálati Jel (Húsz éves)



1942. augusztusban költöztünk Budapestre, az V. ker. Személynök u. 9-11. I/9. alatti kétszoba-összkomfortos lakásba. A középpolgári élet kiegyensúlyozott napjait Édesapám szomorú közlése szakította meg, hogy felsőbb parancsnak engedelmessé azonnal el kell hagynunk az országot. Hangodi János csendőr alhadnagy szervezésében menekült a családnak: négy másik családdal marhavagonba helyezték édesanyámat a négy gyerekkel, és légitámadások között, 11 napi vonatozás után Passaun át az Inn folyó mentén egy Ering nevű helyiségbe érkeztünk. Egy nagy teremben szállásoltak el, ahol nagyon sokan voltunk, ki vaságyon, ki szalmazsákon feküdt. Az udvaron katonai mozgó kondérban magyar katonák főztek a számunkra, s mindenki csajkából evett az udvaron. Pár hét után a négy gyerekre való tekintettel egy közeli turistaházba helyeztek bennünket. Édesapám más apákkal és férjekkel együtt 4-6 hét után csatlakozott hozzánk, s nem sokkal ezután amerikai megszállás alá kerültek.

A háború végeztével az első csoporttal tértünk vissza Magyarországra. Amerikai katonák Székesfehérváron adták át a csoportunkat a magyar hatóságoknak. Édesapámat már innen elvitték tőlünk internáló táborba (Csepel és Tököl nevekre emlékszem). Mivel a budapesti lakást elvették a családnak, édesanyám a gyerekekkel Bükön talált menedéket rokonoknál, majd Tiszaföldvárra költöztünk, ahol a nagyszülők és rokonok segítségével gazdálkodhattunk és megélhetéshez juthattunk. Édesapám hónapok múlva jött csak haza, de az internáló táborban történekről nem beszélt. Nem hagyhatta el Tiszaföldvár területét, minden vasárnap kellett jelentkeznie a rendőrségen és nem alkalmazták sehol. De Isten kegyelméből mégis el tudta látni családját nagynéném szülőinek a megmunkálásával keresett élelemmel, bőr katonai hátizsákból készített cipőkkel, katona köpenyből varrt gyerek köpennyel, megmaradt ingóságaink eladásával. Kazincbarcikán tartózkodott munkakeresés ügyében, mikor az 1956-ös forradalom kitört. Mivel keresett személy volt, hosszú ideig nem is térhetett haza. Gyermekének még a középiskolai felvételét is akadályozta csendőr mivolta, de csodával határos módon mindegyik leérettségizett. Edit húgom a forradalom után disszidált. Az USA-ban ment férjhez, ahol három gyermeke született. István öcsém hegesztő, majd autóvezető volt Tiszaföldváron. Nyugdíjasként két mérnök fiával Szolnokon él. Évi húgom pedig Budapesten tisztviselőként dolgozott. Az én orvosi egyetemre való jelentkezésemet édesapám csendőr volta miatt nem engedélyezték, de 1966-ban felvettek egy kutatóintézetbe orvosi asszisztensként, s 13 évi várakozás után lakásvételemet is engedélyezték. Családom sok szenvedése által Isten felkészített engem az Ő szolgálatára, amelynek keretében most börtönmissziót végzek. A Krisztusban való hit ad értelmet megpróbáltatásainknak.

Édesapám hosszú betegeskedés után 1978-ban halt meg. Koporsóját a még helyben élő bajtársai vállukon vitték a ravatalozóból a sírig. Tiszaföldváron van eltemetve. Édesanyám 2000-ben ment el, s Édesapám mellé temették Tiszaföldváron.